

Landskap: Skåne Upptecknare: Lixten Hammarin, Håvaldson
 Härad: _____ Berättare: Silvassmed Bourdett
 Söken: Kristianstad Berättarens yrke: _____
 Uppteckningsår: 1953 Född år 1867 i Kristianstad

Stads traditioner från Kristianstad. s. 1-4.

Dop. s. 1.

Kyrktågning. s. 1

Sprit. s. 1.

Mötesplats för ungdom. s. 2.

Frätt. s. 2.

Konfirmation. s. 2.

Vigsel. s. 2.

Ringning för bröllo. s. 2.

Namn dagar o. födelsedagar. s. 3.

Oskarobaler. s. 3.

Lövhyddor och lövmarknad. s. 3.

Fredrik IV av Danmark. s. 3.

Som läropojke och färdig silvassmed. s. 3-4.

ACC. N:R M. 13057:1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

Dopet skedde i regel i hemmet. Det var väl så där en månad efter födelsen. Till de rikare gick prästen gärna, för där vankades fylle. Det var nämligen alltid ett litet kalas efter akten. Då blev prästen bjuden på vin och konfekt och så var det brännvin och kaffe.

Nej dopkarameller har jag inte hört talas om och inte dop-tavlor heller.

De som fått oäkta barn döpte sina hemma. Då skickades någon hjälppräst dit. Det var inte så noga.

Kyrktagning förekom fötr. Det var väl på 90-talet det upphörde. Det var i regel i kyrkan. De som fått oäkta barn skulle stå i stora mittgången, då de övriga besökarna gick ut. Dessa kunde då säga något skitord åt dom stackarna. Det var bara spott och spe. Till de allra förnämsta gick prästen hem för där vankades mat och litet att läska halsen med.

Jag kommer ihåg att det var en de kalla för Snöfflan för hon pratade så där genom näsan. Det var ju många knektar här i stan på den tiden/1870-80 talet avses/ och dom låg ju pigorna och andra tjänstehjon. Det var bl.a. den här Snöfflan. Hon kom då så gott som varje år upp till prästen och anmälde att hon hade en glytt. Så berättas det att hon kom upp till prästen, jag tror det var Evander, så neg hon så djupt och framförde sitt ärende. Den lilla hade hon kanske med sig i något knyte. Prästen skrev in i boken att hon hade fått en glytt till och vaktmästaren var vittne. Så när hon skulle gå så vände hon sig om vid dörren och prästen sade, "Adjö, och välkommen åter!" - Då svarade hon med varm ton i rösten, "Tack, goa pastorn, tack!"

Usch ja, det var sånt supande och liv på den tiden. Då sålde man spriten i tum. De hade gjorda mått och så hällde de i spriten och mätte höjden med tumstock. 5 tum var rätt vanligt.

Pigor och knektar möttes på en plats som kallades skjutbanan. Det låg intill den. Där dansade de å söp och gjorde ungar. Frun=var timren fick slita hårt på den tiden. De måste hjälpa till med försörjningen och barnskaran bara växte. Det var vanligt att de gick och tvättade. När man hade stortvätt så började man med den klockan 2 på natten. Då skulle en stortvätt hinnas med på en dag se. De hade 50/öre dagen för det. De hämtade vatten i Helgeån och bar det till brygghuset. Men det var bara de förnåma som hade sånt. De fattigare eller mindre förnåma fick tvätta vid ån. De som arbetade hos någon som piga eller så hade 20 kr om året. Ja, det var hemska tider. På den tiden hette det, Vill du inte arbeta, skall du inte äta.

Jo, man anmäldes till konfirmation när man var så där 14-15 år. Det skedde i skolan. Man läste under vintern. Det var under oktober-mars. Konfirmationen skedde i maj. Jag är konfirmerad den 15 maj. Flickorna hade i regel svart klädning men annars så kom de i de kläder de hade. Flera pojkar hade mollskinnsbyxor och trätofflor. Det var ingen som fäste sig vid det. Nej, bland de fattiga förekom inte någon familjehögtid. Det var bara hos elementarskolpojken det. Det enda man fick var en bibel, stor så man knappt orkade bära den. Efter konfirmationen fick man ta mera hand om sig själv. Det var nog vanligt att många flickor som hade haft flåta på ryggen klippte håret och blev slätkammade.

Vigseln skedde nog både i hemmet och i kyrkan. Hos de rika var det kalas i hemmet och prästen var förståss med. God mat och brännvin se. Hos de fattiga var det inte så märkvärdigt.

Ja, om det var någon som var död och de ringde tidigt på morgonen vid 9 tiden så var det en fattig syndare. Ringde man 9¹⁵ så var det bättre och 9³⁰ var de rent av rika. Klockan 11 klämtade man nog för de förnåmaste.

Namnsdagar har man aldrig firat vad jag minns. På födelsedagen brukade man få ett vykort från släktingar. Arbetskamrater brydde sig inte om det. Jag har förståss arbetat ensam mest. Jag har hållit på i över 60 år och arbetat. Jag fick ju förståss en vacker käpp när jag fyllde 80 år. Det var en käpp med silverkrycka.

Oskarsbaler förekom ju på residenset. Där var det toaletter och fyrverkeri. Det vill jag lova. Men det var ju bara de förnämsta.

Lövhyddor hade vi på midsommaren. Det hade ju varit lövmarknad strax före. Det var en ring björkar som stod tätt tillsammans.

De förnämsta gatorna var M. Boulevarden och V. Storgatan. Det var hovrättens folk som bodde där. Bara adel. Fina mamseller.

Det var en Lückov som blev bjuden till Bäckaskog, då Karl den XV höll till där en gång. Det var en stor fest och Fredrik den VII av Danmark var också med. Nu kom den här Lückov att sitta vid Fredrik VII:es sida. De åt och drack mycket på festen och Fredrik VII behövde gå ut. Då sade han till Lückov att han skulle följa med och stödja honom. Nåja, Fredrik VII klarade av sitt behov och när han skulle gå tillbaka in till festsalen höll han på att stupa, men Lückov var ~~genast~~ framme och högg tag i det danska majgästtätet. Fredrik VII blev så glad och tacksam för det att han sade, Hör du Lückov, från och med nu utnämner jag dig till riddare av Dannebrogen, för om du inte hade varit här nu så hade jag varit död.

Det var en man här som Kette Gustaf Dahlberg. Honom kallades folk för den vise mannen. Han trodde han var så klok i allt.

Jag var 13 år när jag började arbeta. Min far var kopparslagare. Jag började som lärpojke hos en silversmed, som hette Erlandson. Vi fick arbeta mycket på övertid. Tredje dagen efter jul fick läropojken sätta igång med att rensa guldsmedens alla pipor. Han var rent galen i vackra pipor. Så fort han såg en vacker pipa

^{hän}
så var beredd att köpa den. Nå, nu hade han tolv pipor som han använde. Det var en för var månad. Det var de tolv piporna som vi lärpojkar skulle rensa. Så gick jag fem år som lärpojke. Man hade bara mat, just ingen betalning. Någon gång kunde man få 50 öre för att kunna gå på teater eller 25 öre till cirkus. Sedan blev jag gesäll och det var jag till jag exercera beväring. Det var 89-90. Sedan var jag hos en som hette H. Jonsson i Hälsingborg. Där ifrån gick jag tillsammans med några andra gesäller upp till Stockholm. På vägen mötte vi snickare och smeder och gud vet allt. Alla skulle vi till Stockholm. Vi sov i skogen på nätterna och tiggde mat i bondgårdarna. I Stockholm fick jag tjänst hos en guldsmed. Först måste jag gå på prov några dagar så att han såg att jag kunde någonting. Sedan har jag kommit hit till Kristianstad. Jag slutade arbeta när jag var 81 år. Jag fick inte rum så jag kunde sätta upp min verkstad. Jag har alltid varit glad vid mitt arbete. Det har varit min stora välsignelse. Jag köpte silver från Norge. Det var finsilver och det legerades med koppar. Det skulle vara 138 g koppar per kg. Jag hade själv smältugn. Jag har sålt över hela landet, ja, även till Tyskland och Amerika. Det var många gesäller som gick till Tyskland för att lära yrket där. Några var även i Paris. Ja, jag känner en garvare som hette Österberg. Han var ända ned till Egypten.

+ I Stockholm hade jag 10-12 kronor i veckan.